

PAASTUAJA IV PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine 1Sa 16:1b 6-7.10-13a)

Lugemine esimesest Saamueli raamatust:

Issand ütles Saamuelile: “Täida oma sarv õliga ja mine. Vaata, ma läkitan sind Petlemma, Iisai juurde, sest tema poegade hulgast olen mina endale kuninga välja vaadanud.” Ja kui Saamuel kohale jõudis ja nägi Eeliabi, siis ta mõtles: “Küllap seisab Issanda ees nüüd tema salvitu.” Aga Issand ütles Saamuelile: “Ära vaata tema välimusele ja kõrgele kasvule, sest teda ei ole ma valinud. Jumala silm vaatab ju teisiti kui inimese silm. Inimene näeb ainult nägu, aga Jumal näeb südamesse.” Ja Iisai laskis oma seitsmel pojal Saamueli eest mööda minna, kuid Issand polnud ära valinud kedagi nende seast. Ning Saamuel küsis Iisai käest: “Kas need on kõik sinu pojad, kes sul on?” Ja Iisai vastas: “Kõige noorem on veel, aga tema on lambakarjas.” Siis Saamuel ütles: “Läkitage tema järele ja lase tal siia tulla, sest me ei istu lauda enne, kui ka tema on kohal.” Ja Iisai saatis talle järele ning laskis tal tulla. Taavetil olid punased palged, ilusad silmad ja kaunis välimus. Ja Issand ütles: “Tõuse ja salvi tema, sest tema on minu äravalitu.” Ning Saamuel võttis õlisarve ja salvis teda tema vendade keskel. Ja Issanda Vaim tuli Taaveti üle ning jäi temaga sellest päevast alates. See on Issanda Sõna.

(Vastulaul Ps 23:1-2. 3-4. 5-6 R:1)

R: Issand on mu karjane ja mul pole millesti puudust.

Issand on mu karjane ja mul pole millestki puudust.

Haljal aasal ta laseb mul lebada,
vee äärde ta juhatab mind,
seal saan ma puhata, sest tema kosutab mu hinge.

R:

Ta juhhib mind õiget teed, oma nime väel.
Ja kui ma kõnniksin kasvõi surmavarju orus
ei karda ma kurja, sest sina oled minuga,
sinu valitsuskepp ja karjasesau annavad mulle julgust.

R:

Sina katad mulle laua minu vaenlaste nähes,
Sina salvid mu pead lõhnava õliga ja täidad mu karika pilgeni.

Sinu headus ja arm on mu ümber kõik minu elupäevad
ja ma jään Issanda kotta kogu mu eluajaks.
R:

(Teine lugemine Ef 5:8-14)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast efeslastele:

Vennad: enne te olite pilkane pimedus, nüüd aga te särate Issanda valgusest. Elage valguse lastena! Sest valgus kasvatab headuse, õigluse ja tõe vilja. Katsuge järele, et te mõistaksite, mis on Issandale meelepärane, ja ärge minge tegema pimeduse tegusid – tooge need pigem päevavalguse ette. Sest mida niisugused inimesed salajas teevad on nimetadagi häbi. Kuid kõik, mis salajas tehakse, saab avalikuks valguse käes, ja kõik, mis on valguse käes, on avalikuks saanud. Seepärast ongi öeldud: “Ärka üles, kes sa magad, ja tõuse üles surnuist, siis on Kristus sinu valgus.”
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 8:12b)

Mina olen maailma valgus,
kes minu järel käib, sellel on eluvalgus.

(Evangeelium Jh 9:1-41)

Lugemine püha Johannese evangeeliumist:

Kord kui Jeesus teed käis, nägi ta üht meest, kes oli sündimisest saadik pime. Ja tema jüngrid küsisid temalt: “Rabi, kes on siin pattu teinud, et seesinane on sündinud pimedana? Kas tema ise või tema vanemad?” Jeesus vastas: “Ei tema ega ta vanemad, vaid Jumala teod peavad temas avalikuks saama. Sest nüüd, päeva ajal, peame meie tegema tema tegusid, kes ta mind on läkitanud; sest tuleb öö, mil keegi ei või midagi teha. Kuni ma olen maailmas, olen mina maailma valgus.”
Nende sõnade järel sülitas Jeesus maha, tegi süljest muda, määris mudaga pimedale silmi ja ütles talle: “Mine pese end Siloahi tiigis.” Siloah – see tähendab tõlgituna “läkitatu”. Ja pime läks ning tuli tagasi nägijana. Siis ütlesid tema naabrid ja need, kes teda seni olid kerjamas näinud: “Kas see pole mitte seesama mees, kes istus ja kerjas?” Ühed ütlesid: “Jah, seesama”, teised aga ütlesid: “Ei, ta ainult näib selle mehe sarnane olevat.” Viimaks ütles mees ise: “Mina see olen.” Siis nad küsisid temalt: “Kuidas sinu silmad lahti läksid?” Ja tema vastas: “Mees, keda hüütakse Jeesuseks, tegi muda ja määris mu silmi ja ütles mulle: “Mine Siloahi tiigi äärde ja pese end!” ja ma läksin, pesin ja

saingi nägijaks.” Aga nemad küsisid temalt: “Kus ta on?”, kuid tema vastas: “Ma ei tea.”

Siis viisid nad mehe, kes oli nägijaks saanud, variseride juurde, sest see päev, mil Jeesus tegi muda ja avas mehe silmad, oli hingamispäev. Variserid küsisid temalt omakorda, kuidas ta on nägijaks saanud. Aga tema ütles neile: “Ta pani muda mu silmadele, ma pesin ennast ja nüüd näen.” Siis ütlesid mõned variserid: “Jeesus ei ole Jumala inimene, sest ta ei pea hingamispäeva.” Teised aga kostsid: “Kuidas saab patune inimene niisuguseid tunnustähti teha?” Ja nende vahel oli lahkmeel, ning nad küsisid pimedalt: “Mida ütled sina tema kohta, kes ta sinu silmad nägema pani?” Ja ta ütles: “Tema on prohvet.” Seepeale ei tahtnud juudid uskuda, et ta oli pime olnud ja nägijaks saanud, ning nad kutsusid tema vanemad. Nad küsisid nendelt: “Kas on see teie poeg, kellest te räägite, et ta on sündimisest saadik pime olnud? Kuidas võib see siis olla, et ta nüüd näeb?”

Seepeale kostsid vanemad ja ütlesid: “Tema on tõesti meie poeg ja me teame, et ta on sündimisest saadik pime olnud, aga seda, kuidas ta nüüd näeb ja kes tema nägema pani, seda meie ei tea. Küsige seda tema enda käest, ta on juba nii vana küll, et võib ise enda eest kosta.” Tema vanemad vastasid nõnda sellepärast, et nad kartsid juute, kuna juudid olid (sel ajal) omavahel kokku leppinud, et igaüks, kes tunnistab Jeesust Messiaks, tuleb sünagoogist välja heita. Sellepärast ütlesidki tema vanemad: küsige tema enda käest, ta on juba nii vana küll.

Aga variserid kutsusid nüüd inimese, kes oli olnud pime, (teist korda) enda juurde ja ütlesid talle: “Räägi tõtt Jumala palge ees! Meie teame, et see inimene on patune.” Aga tema kostis seepeale: “Kas see mees on patune või ei, seda mina ei tea. Tean ainult üht: et ma olin pime, aga nüüd näen.” Siis küsisid nad temalt uuesti: “Mida ta sulle tegi? Kuidas ta sinu silmad avas?” Mees vastas neile: “Ma ju ütlesin teile, aga teie ei võtnud kuulda, miks te tahate seda veelkord kuulata? Ehk tahate teiegi tema jüngriteks hakata?” Siis nad sõimasid teda ja ütlesid: “Sina ise oled tema jünger; meie oleme Moosese jüngrid. Me teame, et Jumal on Mooseseга rääkinud, aga kust tuleb see mees, seda meie ei tea.” Mees kostis vastuseks: “See ongi imelik, et teie ei tea, kust ta on tulnud, ometi on tema mu silmad nägema pannud. Me teame, et Jumal ei võta kuulda patuseid, vaid kui keegi on jumalakartlik ja teeb tema tahtmist – teda võtab Jumal kuulda. Seda pole veel ilmaski kuuldud, et keegi oleks pimedana sündinu nägema pannud. Kui see inimene ei oleks Jumala juurest, ei suudaks ta midagi teha”. Aga nemad kostsid talle: “Sina oled oled pattudes sündinud täieni, aga tahad meid õpetama tulla?”, ja nad heitsid ta sünagoogist välja.

Kui Jeesus kuulda sai, et variserid olid selle mehe sünagoogist välja heitnud, küsis ta tema käest, siis kui nad kokku said: “Kas sa usud Inimese Pojasse?” Ja tema vastas: “Kes ta on, mu isand, et ma saaksin temasse uskuda?” Jeesus ütles talle: “Vaata, sa näed teda, see on tema, kes ta sinu ees seisab ja sinuga räägib?” Aga tema vastas: “Ma usun, Issand” ja heitis tema ette silmili. Jeesus ütles: “Mina olen tulnud maailma üle kohut mõistma, et panna pimedad nägema ja võtta nägijailt silmavalgus.” Aga mõned variserid olid seal lähedal, nad kuulsid ja ütlesid talle: “Kas meie olemegi siis need, kes ei näe?” Jeesus ütles neile: “Kui te oleksite pimedad, siis ei oleks teil pattu, aga sellepärast, et te nüüd ütlete: “Meie oleme nägijad,” jääb patt teie sisse.”

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, Jeesus ütleb: “Mina olen tulnud maailma üle kohut mõistma, et panna pimedad nägema ja võtta nägijailt silmavalgus.” Nojah, eks peame nüüd selle üle järele mõtlema, kas oleme olnud pimedad, kelle Jeesus on nägijaks teinud, või vastupidi: kuulume just nende enda arvates nägijate hulka, kelle fanaatiline sallimatus või kõikelubav hoolimatus osutub silmapimeduseks...

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kui evangeeliume sageli lugeda, siis võib pikapeale variseridest lausa kahju hakata. Eesti keeles sisaldub nende nimes veel ju ka sõnademäng, justkui oleksid Jeesuse manitsuste peale variseride nägudelt nende silmakirjalikkuse krohv maha varisenud. Ausalt öeldes polnud nende olukord sugugi kiita, kui suur osa sellest, millel nende usk rajanes, kuulutati üleöö sisuliselt asendustegevuseks. Sabati pidamine, pesemisrituaalid, annetused templi ohvrikirstu – kõik see osutus Jeesuse silmis inimlikkuse puudumise kõrval peaaegu et väärtusetuks. Eks nad said oma sisimas isegi aru, et liturgia ei asenda elu ja et Jumala teenimine ei seisne ainult tema lakkamatus anumises omaenda hea käekäigu pärast. Muidugi on see iga inimese huvides, et põllud kannaksid vilja üha rikkalikumalt ja et elu läheks aina paremaks... kuid kas iseenda maine heaolu on ikka ka kogu religiooni mõte ja eesmärk?

Samas, mida oleksid variserid ja saduserid siis pidanud nüüd äkki teistmoodi tegema hakkama? Eks nad said aru sellestki, et nad ei ole mingid röövlid või mõrtsukad: enamasti teenisid nad ühiskonda töö organiseerijatena, ja kui nad ka ei maksnud oma sulastele päris õiglast palka, siis ikka vähemalt sedavõrd, et töö tegijatel oleks jõudu ülesannetega hakkama saada. Võibolla oleks nende meeleparandus saanud olla isegi lihtne: ehk oleks piisanud sellestki, kui nad oleksid vaesematele inimestele natuke rohkem vastu tulnud...

Mis juhtub aga inimesega, kui ta kuuleb ainult etteheiteid, ja kui tema senikehtinud usu alustalasid kõigutatakse? Eriti teravalt puudutab see kindlasti just neid, kes on juhtival ametikohal, kes ei tohi alluvatele oma nõrkust ja kahtlusi näidata. Selles maailmas on alati nii olnud, et kui argumentidega faktide vastu ei saa, siis haarab käsi kivide või kaika järele... lootuses, et ehk osutub võimalikuks kriitik jõuga vaikima sundida ja elada edasi nii nagu muiste.

Pimedal mehel, kellest kuulsime tänases evangeeliumis, oli lihtne otsustada Jeesuse kasuks – ta

lähtus sellest, et oli pime ja sai nägijaks. Nii suur ime andis talle pigem juba aluse teada kui pelgalt uskuda, et Jeesus on Messias. Uue religiooni juurutamine tervesse ühiskonda on aga tegelikult juba palju laiem ja tõsisem probleem. Variseride kui rahva ülemkihi meelemuutus oleks tähendanud, et ümber korraldada oleks tulnud kogu senine religioosne taristu, millesse uskusid mitte ainult ülemad, vaid ka kogu rahvas. Kujutagem näiteks ette, mis oleks juhtunud siis, kui tollane juudi ülemkiht oleks otsustanud sulgeda Jeruusalemma templi, mille lahtioleku eest olid varasemad põlvkonnad ohtrasti verd valanud. Roomlased oleksid sel juhul kindlasti kasutanud võimalust sekkuda, et oma kaart lauale käia ning segaduse varjus asendada kohalik usund oma keisrikultusega.

Armsad õed ja vennad, üksikisikuna saame üsna lihtsalt usku vahetada: juudist kristlaseks, ateistist baptistiks või adventistist nelipühilaseks... luterlasest katoliiklaseks või katoliiklasest õigeusuks. Muutuste kehtestamine terves ühiskonnas on aga kordades valulisem protsess, sest siis peavad paljud endalt küsima: kas ma olen kogu senise elu valesti elanud? Seda tunnet, seda tõdemust on eriti raske kanda siis, kui saame aru, et täpselt nii ongi...

Kuid samas on ajaloo murdehetkedel kogu ühiskonna pöördumine vajalik, et inimkonnal oleks lootust, et midagi areneb ka paremuse poole. Kuigi me võimegi olla kogu senise elu valesti elanud, on veelgi rumalam veeta oma järelejäänud elupäevad ennastõigustavas pettuses, kui meil on olemas reaalne võimalus parandada meelt ja teha oma eksimused heaks, nii palju kui see on veel võimalik. Aamen.